

FRANÇOIS OZON: '85 NYARA

Tinédzser l'amour

POZSONYI JANKA

OZON NEM ÜL FEL A 80-AS ÉVEK NOSZTALGIAHULLÁMÁRA, INKÁBB AZT A TINÉDZSERKORI HÉVET IDÉZI FEL, AMELYEN EGYKOR Ő IS ÁTESETT.

A fiatal LMBTQ-szerelmek (és csalódások) filmes skáláján az *Adèle élete*, a *Szólíts a neveden*, a *Carol* és a *Portré a lángoló fiatal lányról* határozta meg az elmúlt évek legfontosabb irányvonalait. A kortárs, realiztikus szerelmi drámát képviseli Adèle és kékhajú barátjának története, a *Szólíts a neveden* inkább az érzékekre ható, szerzői filmes feldolgozása az első nagy vonzalomnak, Todd Haynes és Céline Sciamma pedig a kosztümös, tiltott szerelmes drámáknak adták meg a kezdő lökést, amit az elmúlt két évben olyan sztárokkal megpakolt filmek követtek, mint az *Örök lenyomat* és a *Velencében versenyző Világunk ez után*. Közös pontja ezeknek a filmeknek, hogy egy idősebb, tapasztaltabb nő vagy férfi mutat utat a meleg szerelem extázisába a fiatalabb társának, akinek ez a találkozás az ártatlanság, az ifjúkor lezárását jelenti. A korban való elhelyezése miatt a '85 nyara leginkább Luca Guadagnino filmjéhez áll a legközelebb, de műfajilag inkább a felnőtté válás-történetek, a thriller és a tinifilmek keresz-

teződésében helyezkedik el, jóval messzebb a *Szólíts a neveden* szerzői vonalától.

François Ozon az egyik legtermékenyebb francia rendező, évente készíti egy nagyjátékfilmet, de a mennyiség nem megy a minőség rovására, ami abból is fakadhat, hogy előszeretettel vált műfajt és témát: a '85 nyara előtt az Ezüst Medve-díjas *Isten kegyelméből* pedofil papok áldozatainak igaz történetét követte, idén Cannes-ban, a *Minden rendben ment* című filmjében Sophie Marceau-t vezette végig az eutanázia bürokratikus, sokszor tragikomikus folyamatán, előtte pedig a *Dupla szeretőben* hozta vissza az erotikus thriller elhanyagolt műfaját. A '85 nyara a tizennyolcadik filmje, melyben a homoszexuális szerelmet, az ébredező érzékiséget, a tinikorban megélt heves érzelmeket ünnepli. Bár regény alapján készült, a film legnagyobb erőnye a személyessége, Ozon maga is hasonló körülmények között vált fiatal felnőtté.

„Nem a nosztalgia vágya hajtja”

(Félix Lefebvre és Benjamin Voisin)

1985 nyarán, a 16 éves Alexis egy békés normandiai üdülővárosban él a szüleivel, minden gondolata a halál és az írás körül forog. Egy viharos hajókázás során meg is kísérti őt a végzet, de a 18 éves Felix kimentti őt a vízből, Alexis pedig hamar a lehenгерlő fiú hatása alá kerül, és a kölcsönös vonzalomból titkos szerelmi viszony szövődik. Felix vonzó és veszélyes személyisége folyamatosan feszegeti Alexis határait, de mint minden ilyen szerelembe, ebbe is bele van kó-

dolva a fájdalmas csalódás. Ráadásul egy baljós paktum szerint bármelyikük hal meg előbb, a másiknak táncot kell lejtetnie a sírján.

A film alapjául szolgáló *Dance on my Grave* a brit Aidan Chambers munkája: 1982-es megjelenése óta az egyik első ifjúsági regényként tartják számon, amely homoszexuális szerelmi kapcsolatról szól. A könyv az AIDS elterjedésével egyidőben jelent meg, és a körülmények miatt több országban is boltok és könyvtárak tiltólistájára került. Ozon 17 évesen találkozott először a regénnyel, és ahogy azt több interjúban is kifejtette, már akkor érezte, hogy egyszer filmet fog készíteni belőle. Chambers regényét 35 évvel később a saját képére formálta: nem csak a helyszínt változtatta Angliáról Normandiára, de a szülők és a tanárok karaktereiből is visszavett, a hangsúlyt pedig határozottabban a két fiúra, a viszonyukra és Alexis felnőtt életének fordulópontjaira helyezte.

Chambers története remekül működik a normandiai háttér előtt, Ozon anélkül tudja megőrizni a kor szellemét, hogy vicces hajak, kantáros nadrágok és szintipop slágerek töltenék be a másfél órás játékidőt. Okosan használja ki a kor adottságait (jó zenék, jó időben szólnak meg, senki nem válik paródiává), autentikus arcaival (Félix Lefebvre és Benjamin Voisin között izzik a levegő, mellettük Valeria Bruni Tedeschi is sziporkázik) sikeresen tudja elérni azt a hatást, mintha a filmje valóban a 1980-as évek közepén készült volna, csak éppen frissebb, sokkal kevésbé naiv és bátrabban döntögeti a tabukat, mint a kortársai. A hangsúly a fiatalok kapcsolatán van, de a halállal játszó sötét tónusok és a fordulatok hullámokban hozzák magukkal a thriller elemeket. Ozont nem a nosztalgia vágya hajtja, érett, felnőtt fejjel tekint vissza saját fiatalkorára, amikor a túlcserélő érzelmek, a mindent elvakító szerelem és szakítás álmatlan éjszakákat, valódi, gyötrelmes fájdalmat tudtak okozni.

'85 NYARA (ÉtÉ 85) – francia, 2020. Rendezte: **François Ozon**. Írta: **Aidan Chambers** regényéből **François Ozon**. Kép: **Hichame Alaoulé**. Zene: **Jean-Benoît Dunckel**. Szereplők: **Félix Lefebvre** (Alexis), **Benjamin Voisin** (David), **Philippine Velge** (Kate), **Valeria Bruni Tedeschi** (David anyja), **Melvil Poupaud** (Lefèvre). Gyártó: **Mandarin Films / Scope Pictures**. Forgalmazó: **ADS Film**. *Feliratos*. 100 perc.

